

– ЗАШТО ЧИТАМ МОСТОВЕ

Најједноставнији и најбржи одговор, без сувишних речи, био би:

– Зато што су *Мостови* добар часопис.

А онда следе образложења тог разлога. Прво: висок ниво прилога; друго: актуелност садржаја; треће: отвореност за све стране света, укључујући и суседе; четврто, или можда прво: добро осмишљена и реализована уређивачка концепција.

Часопис Удружења преводилаца Србије *Мостови* покренут је 1970. године са идејом да српску културну и књижевну јавност систематично обавештава о најновијим кретањима у светској књижевности, а такође и да буде стално отворена цеховска трибина за питања превођења. За четири деценије излажења *Мостови* су се вишеструко потврдили као прва преводилачка периодична публикација са врло јасно одређеном уредничком политиком, заснованом на идеји да се зрелост, богатство и разуђеност сваке, па, следствено томе, и српске културе, може остваривати једино непрестаним неговањем њених односа са другим културама.

Када смо већ код интеркултурне размене (а размена је срж културе), треба рећи да у готово свим европским земљама, па и у државама у региону којем припада Србија, излази макар по један часопис посвећен актуелним преводима из светских књижевности, а такође, контингентно, и специјалистичким питањима теорије и праксе превођења. У Србији су, до недавно, излазила два таква часописа, *Мостови* и *Писмо* (са серијом алманаха намењених посебним националним страним књижевностима), а онда су *Мостови* остали сами. Управо сам се на страницама тог часописа први пут срео са радовима многих значајних и најзначајнијих савремених светских писаца (наводим по непоузданом сећању: Маргарет Етвуд, Бен Окри, Амос Оз, Г. В. Себалд, Јон Хуаристи, Харолд Бродки, Пол Остер и тако редом). Током свих оних морбидних, депресивних година, *Мостови* су, мимо буке и беса наказне свакодневице, за мене остали постојан, брижљиво уреднички и језички конципован водич како по “централним”, тако и по “рубним” светским књижевностима, ово тек условно, јер је центар у књижевности увек тамо где је добра књига, свеједно да ли говоримо о Мексику, Француској, Нигерији, Русији...

Нисам у томе остао усамљен. Таква, наизглед појединачна корист, с временом је прерасла у општију културну вредност. Као књижевни критичар и својевремено уредник у разним издавачким кућама могу потврдити да су многе књиге дошле до издавача, а потом и до читалаца захваљујући чињеници да су најпре у одломцима објављене у

Мостовима, чиме је онда српска књижевна и културна јавност лакше успостављала и чувала критеријуме поуздане информисаности и актуелности, па се захваљујући томе може рећи да је благовременост преводилачких реакција и релативно брзо објављивање новоизашлих дела из корпуса данашње светске литературе једна од лепших страна наше културе. *Мостови* ту имају видну и заслужну улогу, утолико виднију и заслужнију што се нису поводили нити се поводе за тржишним интересима и мерилима, већ следе начела квалитета и репрезентативности. (Податак да се у *Мостовима* редовно објављују преводи драма и дела из класичних књижевности, а у истој мери и тематици из нама мање познатих светских литература то недвосмислено потврђује.)

И тако годинама, током којих су *Мостови* постајали, постали и опстали репрезентативан, оптимално уређиван часопис са сјајном традицијом и високопрофесионалном репутацијом. Изворно замишљени као стручно гласило Удружења књижевних преводилаца, *Мостови* су лако испунили почетну замисао, да би је затим сразмерно брзо превазишли дубином увида и ширином опсега, и позиционирали се као поуздан водич и разложно селективан извештач о збивањима у преводној књижевности. У њима се, напредо с тим, непрестано промишља природа уметничког превођења и стално се, са непорецивим аргументима, захтева побољшање статуса преводилачке професије чији је значај за културу једног друштва непорецив. И врапци знају, мада за људе из државне администрације нисам сигуран, да без рада преводилаца није могуће успостављање поредбених критеријума у самеравању и саображавању онога што се ствара у магичној култури са оним што се ради у свету.

И да се вратим на почетак. По свему, а најпре по томе што чувају част једне драгоцене и тихе професије, што нас без доцње, на прави начин, пробраним избором добрих текстова обавештавају о вредним делима из других књижевности, и далеких и блиских, као и по томе што су сами себи – а то код нас нипошто није лако! – постали традиција коју треба следити, ширити и иновирати, *Мостови* чине лепу посебност наше, на срећу, и даље сразмерно богате часописне сцене. О томе најбоље сведочи податак да скромни тираж очас плане, јер је тај часопис изградио верну, постојану, стално заинтересовану читалачку публику, што је најважнији и уједно најтеже достижан циљ сваког културног прегнућа.

Да, читам *Мостове*, из чистог задовољства, зато што се у њима заиста има шта прочитати.

Михајло Пантић (1957), писац, књижевни историчар и критичар, професор Филолошког факултета Универзитета у Београду. Писац дванаест књига књижевне прозе, састављач низа антологија, аутор књижевнокритичких књига и многобројних огледа о књижевности. Носилац низа најзначајнијих књижевних награда, од Бранкове награде (1981) до Награде града Београда (2008) и бугарског Ордена Тирила и Методија (2009).

